

מהספר העתידי **רמזי טעם עם טעם לשב"ח** מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

לע"נ חמי הרב נפתלי לזכי זה"ר זאב ויזנר ל' מנ"א התקס"ח. לע"נ סכתי מ' חיה בצה קננגיסקר בת הרב יוסף לב ל' מנ"א התש"ז.

רְאֵה (רביעי) **אָנְכִי** (תביר) נִתֵּן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם (דברים יא כו)

רבי יקותיאל יהודה טייטלבוים, ה'ייטב לב' ביאר: תיבת **רְאֵה** הוא 'רביעי', שסימנו נכתב **ממעל** לתיבה, ובתיבת **אָנְכִי** הטעם הוא 'תביר' שמקומו **מתחת** לתיבה. לרמז, שאם אדם יתבונן 'מה **למעלה** ממך' (שכל הקורות אותו מאתו יתברך בא, והוא עילת כל העילות), אזי ישבר לבו **למטה**, **אָנְכִי** האנוכיות והגאווה שלו **תביר**, גאוותו תשבר¹.

רְאֵה (רביעי) **אָנְכִי** (תביר) נִתֵּן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם (דברים יא כו)

במסכת **קידושין** (דף ל עב) נאמר על היצר: "ואמר ר"ש בן לוי יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ומבקש המיתו שנאמר צופה רשע לצדיק ומבקש להמיתו, ואלמלא הקדוש ברוך הוא עוזרו אין יכול לו שנאמר אלהים לא יעזבנו בידו".

מניין הכח של האדם להתגבר על היצר? כיצד יכול האדם למשוך בציצת ראשו ולהעלות את עצמו מן הביצה ומן המים הזידונים?

הכח לכך הוא הכח האלוקי שניתן באדם, כדברי התפילה: "אֱלֹהֵי. נְשָׁמָה שְׁנַתָּה בִּי טְהוֹרָה הִיא". הנשמה היא חלק אלוך ממעל², ונשארת תמיד טהורה, והיא המעוררת את האדם, אם יקשיב לה, להתגבר על יצרו³. ע"כ.

ונרמז בטעמים: **רְאֵה** (רביעי) **אָנְכִי** (תביר), נקודה למעלה (רביעי) ונקודה למטה (תביר). כח הבחירה נובע מהנקודה **העליונה** של הבורא אל הנקודה **התחתונה**, הנקודה הפנימית של **אנכי**, א'נא נ'פשי כ'תבית י'הבית, הנמצאת בכל יהודי⁴.

שלום המאירי

¹ מושיען של ישראל ב', עמ' 361.

² כמובא בספרים בשם **ספר הקנה** בראשית דף ח' ע"ג, ויפח באפיו נשמת חיים-מאן דנפח מדידיה נפח.

³ ראה לדוג' **מלבי"ם** על דברים כה, ט: "אבל האדם הוא בעל בחירה ורצון ויוכל לעשות הפך טבעו ויעשה ע"פ הדעת והתבונה שנפח ה' באפיו נשמת חיים וכל מאן דנפח מפומיה נפח, וכשם שהשי"ת הוא מקור הרצון כן נשמת האדם ובינתו היא בעלת רצון, וזה שאמר (קהלת ג' כא) מי יודע רוח בני האדם העולה היא למעלה לבעל הרצון האמתי ורוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ אל היסודות".

⁴ ראה לדוג' **באר משה** שמות א', רבי יחיאל משה אפשטיין מאוז'רוב, עמ' תרמה: "דיבור **אנכי** שהוא חקוק בפנימיות לבם של ישראל' בחקיקה שאין אפשרות להעבירה והיא **הנקודה הפנימית** שקיבלו ישראל בשמעם דבר ה' בבחינת נתיב לא ידעו עיט, ולפיכך תקוע דיבור זה בלבם ושומר הוא אצלם בכל הדורות".

מהספר העתידי רמזי טעם עם טעם לשב"ח מאת שלום המאירי, אשמח לתגובות במייל: shalom303@gmail.com

רְאֵה (רביעי) **אָנֹכִי** (תביר) נִמְן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם (דברים יא כו)

רבי שמעון לאנגסאם מבאר⁵ שנרמז בטעמים הפסוק (תהילים קלח, ו) "כִּי רָם יְדֹד וְשָׁפֵל יִרְאֶה וְגִבָּה מִמָּרְחָק יִידַע":

רְאֵה (רביעי) **אָנֹכִי** (תביר), יש לפרש ע"פ תיקוני זהר (תיקון כא) 'רביע סלקא לעילא, תביר נחתא לתתא'. מי שרוצה להיות בבחינת 'אין' שפל, לומר עליו 'וְשָׁפֵל יִרְאֶה', ושתהיה השכינה שוכן עליו, לזה בעין (=צריך) **שישבר** מידת 'אנכי' הגבהות, כמו שאמר יעקב אבינו ע"ה 'אנכי לא ידעתי'. והנה **רביע משמעו רובץ, ותביר משמעו שבורה**, וזהו **רְאֵה רביע**, מי שרוצה להיות שפל להיות רואה, ושתהיה השכינה רובץ עליו, אזי

אָנֹכִי תביר, צריך לשבר מידת 'אנכי', וזהו 'מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל' **מָה** בקמץ **ענוה** [ונחננו: מָה (שמות טז, ו)], בתשובה ק'ול מ'מון צ'ום [ראשי תבות קמ"ץ], טוב לאהליך יעקב מידת ענוה, שיזכה ע"י כך להיות אוהל שישכן עליו ישראל.

רְאֵה (רביעי) **אָנֹכִי** (תביר) נִמְן לְפָנֶיכֶם הַיּוֹם (דברים יא כו)

רבי אברהם טברסקי, המגיד מטריסק, מבאר⁶ שבטעמים נרמז ההבדל בין מי שמגמתו רוחנית, למי שמגמתו גשמית: ראה אנכי נותן לפניכם וגו' (יא, כו). הנה הטעם על תיבת **רְאֵה** הוא **רביע** ועל תיבת **אָנֹכִי** הוא **תביר**, ואיתא בזה"ק (עיין ח"א כד.) רביע סליק לעילא תביר נחית לתתא, והענין הוא כי בשני טעמים האלו תלוי הברכה והקללה, שעל תיבת **רְאֵה** הטעם רביע דסליק לעילא, היינו כשהאדם הוא בבחינת **רוח בני האדם העולה היא למעלה** (קהלת ג, כא), שהוא עוסק תמיד בעבודתו יתברך ועולה מדרגא לדרגא וכל חפצו ומגמתו תמיד להתדבק בשמו יתברך, אז יש בכחו שיתעלה עד מקור הברכה העליונה להמשיך כל הברכות וישועות ונחמות על כל ישראל. והטעם על תיבת **אָנֹכִי** הוא **תביר** דנחית לתתא, זה מרמז על האדם שהוא בבחינת **רוח הבהמה היורדת היא למטה לארץ** (שם), שכל מגמתו לרדוף אחרי תאוות הארציות והגופניות, ובחינת אנכי ה' אלהיך (שמות כ, ב) הוא אצלו בבחינת נחית לתתא, וכמו שכתוב (מ"א יד, ט) ואותי השלכת אחרי גוך שאין משים ללבו גדלות אלהותו יתברך, על ידי זה הוא גורם ההיפוך מן הברכה ח"ו⁷. ועל זה מזהיר הכתוב ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה, שישובו בני ישראל בתשובה שלימה על ידי זה יתעלו למקור הברכה העליונה.

⁵ **שו"ת קריה הנאמנה** ב', רבי שמעון לאנגסאם, אב"ד מעליץ, סאניק תרצא, עמ' 3.

⁶ **מגן אברהם**, רבי אברהם טברסקי, המגיד מטריסק, פרשת ראה.

⁷ וממשיך: ועל זה מורה הטעם שעל תיבת **רְאֵה** שהוא רביע דסליק לעילא, כי ראה היא בעינים שהם בסוד פראוף 'חכמה' שהיא 'כח' 'מה' (זה"ק ח"ג רלה ע"ב), שהאדם שהוא בבחינת מה שכתוב (דניאל ד, לא) עיני לשמיא נטלת ובבחינת הכתוב (ישעיה מ, כו) שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, שרואה ומסתכל תמיד על גדלות הבורא ב"ה שברא כל העולמות והנבראים ומשפיל ומקטין את עצמו לפניו יתברך בבחינת 'כח' 'מה', על ידי זה הוא בבחינת רוח בני האדם העולה היא למעלה ויש בכחו להמשיך ברכות מלמעלה למטה על כל ישראל, והטעם שעל תיבת **אָנֹכִי** הוא תביר דנחית לתתא, הוא האדם שאינו מסתכל על גדולתו יתברך והוא אצלו בבחינת ואותי השלכת אחרי גוך, ומחשיב את עצמו לבחינת יש ולבחינת אנכי, על ידי זה הוא נחית לתתא ונפסק ממקור הברכה העליונה.